

هشدار معاون آموزش ابتدایی در خصوص «افت تحصیلی دانش آموزان»

19 دی 1400

گروه جامعه «[مادران و دختران](#)» / رضوان حکیمزاده معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش در برنامه تیتراژ امشب شبکه خبر با موضوع «افت سطح سواد دانش آموزان با ادامه آموزش مجازی»، اظهار کرد: در پی شیوع کرونا و بحرانی شدن نظام‌های آموزشی در جهان و تعطیلی آموزش حضوری، آموزش‌ها در بستر فضای مجازی ادامه یافت و برای تعدادی از دانش‌آموزان که دسترسی به آموزش مجازی نداشتند، سعی شد از بسترهای دیگر، آموزش تداوم پیدا کند.

وی در خصوص نحوه و میزان یادگیری دانش‌آموزان در فضای مجازی در مقایسه با آموزش حضوری، تصریح کرد: پایشی را در این زمینه انجام و نتیجه ارزشیابی سال تحصیلی گذشته دانش‌آموزان دوره ابتدایی را در تمام دروس و پایه‌ها با نتایج ارزشیابی ۲ سال قبل که کرونا وجود نداشت، مقایسه کردیم.

معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش، اضافه کرد: بر اساس این پایش، در دوره اول ابتدایی شاهد افت چشمگیری دانش‌آموزان در یادگیری مهارت‌های سواد پایه خواندن و نوشتن هستیم به شکلی که در درس بسیار مهمی مثل فارسی پایه اول که پایه و بنیان سواد دانش‌آموزان هست، درصد دانش‌آموزانی که نتایج «خیلی خوب» در مقیاس ارزشیابی کیفی - توصیفی کسب کردند، ۱۰ درصد نسبت به دو سال گذشته کاهش پیدا کرده است و از آن طرف طیف، درصد دانش‌آموزانی که «نیازمند تلاش هستند»، افزایش پیدا کرده است.

وی ادامه داد: وقتی نتایج تکرار پایه اول ابتدایی را با سال قبل و دو سال قبل آن بررسی کردیم، باز هم مشاهده شد که درصد تکرار پایه در پایه اول به طور چشمگیری افزایش پیدا کرده است که حاکی از چالش‌های جدی در یادگیری دانش‌آموزان در خصوص مهارت‌های سواد پایه است.

[رضوان حکیمزاده](#)، خاطرنشان کرد: پس از بازگشایی حضوری مدارس، معلمانی که به صورت حضوری با دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم کار می‌کردند، گزارشی دادند مبنی بر اینکه دانش‌آموزانی که دو سال گذشته را پایه‌های اول و دوم ابتدایی بودند و در فضای مجازی بدون اینکه ارتباطی با معلم و مدرسه داشته باشند، تحصیل کردند، ضعف‌های اساسی در مهارت‌های خواندن و نوشتن بویژه مهارت نوشتن دارند.

وی ادامه داد: «مهارت نوشتن» نیاز به تمرین و تکرار زیر نظر معلم دارد؛ از نحوه مداد دست گرفتن دانش‌آموز تا این که عادت کند الفبا را یاد بگیرد و حروف را خوش‌خط بنویسد، در مدرسه صورت می‌گیرد؛ بچه‌ها در فضای مجازی شاید مهارت‌های مربوط به خواندن و ارائه دادن مطالب را تا حدودی تمرین کرده باشند اما چون نظارت کافی بر مهارت نوشتن نبوده است، در این زمینه ضعف جدی داریم.

معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش، تصریح کرد: بر اساس گزارش‌های جهانی، شواهد مشابهی وجود دارد که نشان می‌دهد، آموزش‌های مجازی بویژه در دوره ابتدایی و در سنین اولیه، تأثیر نامطلوبی روی یادگیری مهارت‌های سواد پایه دانش‌آموزان داشته است. در دوره متوسطه نیز شاهد افت از نوع پنهان هستیم، در آزمون‌های غیرنهایی نیز نسبت به سال‌های گذشته یک تراکم نمره مشاهده شده است که این تراکم به نظر طبیعی نمی‌آید و شاید بیشتر تحت تأثیر نحوه برگزاری امتحانات بوده است؛ منظورم این است که میانگین نمراتی که دانش‌آموزان در دروس کسب کرده بودند نسبت به سال‌های قبل در دوره متوسطه دوم افزایش نشان می‌دهد که مقدار این افزایش بیشتر از حد معمول بود یعنی در این حالت یادگیری اتفاق نیفتاده است.

وی با اشاره به پایشی درخصوص ارزشیابی کیفی - توصیفی در دوره ابتدایی انجام شده، اظهار کرد: در این پایش شاهد کاهش یادگیری بودیم؛ چرا که آموزش مجازی شرایط خاص خود را می‌طلبد که از نظر زیرساخت‌ها مشکل داشتیم و معلمان نیز از قبل، آموزش‌های لازم را ندیده بودند که بتوانند یک تدریس مؤثری داشته باشند؛ البته جا دارد از زحمات معلمان و دبیران در این مدت قدردانی کنم که با تلاش خودشان، مهارت‌های بسیار زیادی کسب کردند.

حکیم زاده گفت: لازمه «یادگیری مطلوب»، «تدریس مؤثر» در فضای مجازی است و این روش آموزش، ارزشیابی خاص خود را می‌طلبد و به طور مرتب باید حضور دانش‌آموزان را رصد کند و بتواند مشارکت آن‌ها را در طول فرآیند یادگیری به همراه داشته باشد؛ این درحالی است که در دوره ابتدایی به دلیل این که دانش‌آموزان در این سن نیاز به نظارت بیشتری دارند، بزرگسالان باید در کنار آن‌ها باشند و به طور طبیعی در خانواده‌هایی که کمتر برخوردار هستند و سطح سواد بالایی ندارند، حتی به رغم داشتن تلفن همراه، اما به دلیل این که نتوانستند حمایت خانواده خود را دریافت کنند دچار افت تحصیلی شدند.

وی به وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان مناطق روستایی و عشایری اشاره و اذعان کرد: در مناطق روستایی و عشایری که در دو سال گذشته، مدارس را باز نگه داشتیم و آموزش‌های حضوری ارائه شد، چالش‌های کمتری را تجربه کردیم؛ یعنی در مقایسه با مناطق پرجمعیت حاشیه شهرها، وضعیت یادگیری بهتر است.

معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش، اضافه کرد: در مجموع ویژگی فضای مجازی به شکلی هست که برای سنین ابتدایی نمی‌تواند بستر مؤثر و مناسبی باشد؛ چرا که کودک نیاز دارد تا با معلمش ارتباط برقرار کند و از طریق انگیزه‌ای که معلم ایجاد می‌کند، تشویق شود تا مشارکت فعال داشته باشد؛ کودک نیاز به دست ورزی خیلی زیادی دارد تا بتواند مهارت‌های سواد پایه را یاد بگیرد و چنین چیزی در قاب کوچک موبایل واقعاً امکان‌پذیر نیست و دلیل افت می‌تواند ناشی از نوع آموزش مجازی و عدم تناسب آن با سن دانش‌آموزان در دوره ابتدایی باشد.